

Előfizetési árak:

Egy évre 6 ft — kr.
Fél évre 3 ft — kr.
Negyed évre 1 ft 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Hollósy és Vajda nyomdája,
hova a lap szellemi részét (előfizetési pénzek) küldendők.

Megjelenik hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Felolós szerkesztő és lapfajlonos:

S I M A F E R E N C Z.**Hirdetések árái**

valamint nyiltéri közleményeket kiadóhivatalunk méret szerint olcsón számít.

Egyes példányok kaphatók:
nyomdánkban és Stark Nándor
könyvkereskedésében számon-
ként 5 krajczárért.

Kéziratok visszatartatnak.

Lapunk megrendelhető:

a kiadóhivatalban és lapkihordónk
útján, kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Választás után.

A városi képviselőválasztás a közönség szokatlan érdeklődése mellett folyt le. Hasonló számmal még soha nem szavaztak le, mint ez alkalommal.

A választás eredménye az, hogy a Sima-féle függetlenségi és 48-as párt nyolc kerületben, a Kossuth-párttal szövetséget megye-párt pedig két kerületben győzött.

Számokban kifejezve a végeredményt, úgy áll a dolog, hogy a Sima-párt 50 rendes tagból választott 41 tagot s 25 póttagból 19 póttagot.

Igy ha a végeredményt vesszük, a választás a Sima-pártra nézve fényes győzelemmel végződött.

Fényesnek mondjuk a győzelmet azért, mert a megye-párt, csak a Kossuth-párttal szövetségre volt képes a zsidóság egész egyeteme által támogatva az I. és VI. kerületben győzni.

Sajnos jelenségnek tartjuk mi azt, hogy Kossuth Ferencz semmiképpen nem akar meggyőződést szerezni arról, hogy a Kossuth név alatt itt Szentésen azótt politika mily mélyeséges módon kompromittálja azt a felséges, szinte isteni nevet, melyet címerének választott.

Akármi-féle választásról legyen szó, a szentesi úgynevezett Kossuth-párt mindenütt a hatalmi visszaélésben és politikai erőszakban egész Magyarországon páratlanul álló megyei kormányzatunkkal jár karöltve. S ezek az emberek, akik Heves vármegye felirata ellen nyíltan foglaltak állást, akik a nemzet megváltására szolgáló parlamenti obstrukciónak letörése érdekében a kormánypárttal kezelt fogva, hoztak vármegyénk életére nézve szegénybélyegül szolgáló határozatot: ezek az emberek Kossuth nevét hordják pártként ajkukon.

Soha még egy névvel, egy zászlóval, egy elvvel szemben szentségtörőbb játékot nem űztek, mint ezek az emberek. És elmennek házszenelésre meghívni Kossuth Ferenczet. Igaz, hogy Kossuth még nem jött közéjük soha, de elszomorító, megdöbbentő s politikailag szinte kétségbeesítő jelenség, hogy Kossuth Ferencz szó nélkül tñri el, hogy apjának szentséges neve alatt itt Szentésen a politikai czédáságnak ezt a példátlan szemérmelen játékát űzik.

Vadnai Andor és — — — Kossuth Lajos kezelt fogva kísérletezik Szentésen a 48-as politikát.

Hát nem mélyeséges szentségtörés-e az, hogy a szabadság és függetlenség eszméjének legnagyobb ideálját: Kossuth Lajosnak felséges emlékeztetét felassák az emberek a sírból és czégerül tñzik ki a legperfidébb kormánypárti politikának.

Nyíltan aposztrofáljuk Kossuth Ferenczet: legyen nyilatkozatot arról, hogy tud-

tával, beleegyezésével és hozzájárulásával történik-e az Szentésen, hogy a Kossuth-zászlót Bánffy- és Vadnai-huszárok hurcolják itt Szentésen, szentségtörő kezekkel.

Nyílt kérdés ez, választ várunk és választ követelünk rá annak az istenembernek nevében, kit apjának vall, apjának tart minden igaz 48-as ember ebben a hazában.

— **Szél fúvás.** A purifikáció, vagyis jobban mondva az a tisztogatás a magyar közéletben, a melyet Széll Kálmán miniszterelnök székfoglalójában megígért, úgy látszik nem volt üres ígért, hanem egy komolyan gondolkodó politikusnak komoly szándéka. Azt tudta mindenki, hogy az az uralom, amelyet a Bánffy-Tisza klikk folytatott, lefog tűnni a magyar közélet színteréről; de azt mégis bizonyos kétkedéssel fogadta a közvélemény, ha csakugyan véglegesen meg lehet tisztítani az országot ettől a klikktől. A kételkedő úgy látszik alaposan csalódtak, mert az a munka, melyet Széll a közélet purifikációja érdekében megkezdett, korántsem nyert befejezést egy pár főispán és miniszteri hivatalnok felmentésével, hanem hátra van még a fekete leves. Azok a lapok ugyanis, kik a kormányhoz közel állanak, azt írják, hogy a kormány még csak most akarja megkezdeni a purifikációt, még pedig azzal, hogy a Bánffy-aera főispánjait, akik a kormány iránti szolgálattérségükkel azzal mutatták ki, hogy ennek nemcsak minden erőszakoskodását és törvénytelenégeit végrehajtottak, hanem ők maguk is a vármegyék nyakán egy-egy basaként szerepeltek — elbocsátja és a vármegyék közigazgatását is oly kezekre fogja bízni, akik a törvény, jog és igazság megvalósítása érdekében a kormánynak segítségére lesznek.

Ezek a lapok azt mondják, hogy egyelőre Szinyei Merse, Horváth és Vadnai Andor azok a főispánok, akik legközelebb »saját kérelmükkel«
lesznek mentve állásuktól.

Szóval a tisztogatás még csak most kezdődik.

Országgyűlés.

Rövid ülése volt hétfőn a képviselőháznak. Másfél óra alatt az egész napirend le volt tárgyalva. Igaz, hogy nem is volt a napirenden semmiféle fontosabb tárgy. Egy csomó viczinális vasút engedélyezése és az egyetemes posta beczikkelyezéséről volt szó mindössze.

A polgári jogsegély tárgyában Hagában létesült egyezmény tárgyalásánál volt egy kis vita.

Az öreg Madarász kelt ki erősen az ellen, hogy ennél az egyezménynél Magyarország önállósága nincs kellőleg érvényre juttatva, mert a javaslatban mindennél osztrák magyar monarchiáról van szó, nem pedig mint annak helyes közjogi értelmezés szerint kellene lenni: Ausztria és Magyarországról.

Plósz Sándor igazságügyminiszter élénk helyeslések közt jelentette ki, hogy a kormány gondoskodni fog arról, hogy jövőre a külföldi államokkal kötendő minden egyezmény és szerződésnél Magyarország közjogi függetlensége külön kiemeltessék. Ebben úgy a Haz, mint Madarász megnyugodott.

Pulszky és Rakovszky István a kérvények elintézése után személyes kérdés czimén kölcsönösen kimagyaráztak a szombati ülésben felrevert szavaikat.

Neményi Ambrás elődö betérjesztette az appropriációra vonatkozó törvényjavaslatot s in-

dítványára a Haz elhatározta, hogy annak napirendre tűzése iránt intézkedik.

Kovács Pál betérjesztette a közlekedési bizottság jelentéseit egy csomó viczinális vasútra vonatkozólag, melyekhez szó nélkül hozzá járultak.

Az ülés végén Perczel elnök figyelmeztette a mentelmi bizottság tagjait, hogy a holnap megtartandó mentelmi bizottsági ülésen megjelenésükkel tegyék lehetővé, hogy a bizottság érvényes határozatokat hozhasson.

A holnapi napirend megállapítása után az ülés 12 órakor véget ért.

A városi képviselőválasztás eredménye.

A mult időkben a tíz kerületben alig szavaztak le 5—600-an, már a mult választás alkalmával 1500-at haladta a szavazatok száma. Most haladja a 2000-et azok száma, kik a városi képviselőválasztásnál leszvaztak.

Az igazi függetlenségi és 48-as párti emberek mind a Sima-féle párt zászlaja alatt tömörültek. Ezen párttal szemben a ugy nevezett Kossuth-párti bizony isten negyvennyolc z a s o k, a k o r m a n y p á r t i a k, h i v a t a l n o k o k é s a z s i d ó s á g á l l t e l e v e n s z ö v e t s é g b e n.

Minden hivatalnok és minden zsidó leszvazott a Sima-párt ellen. (Pedig még megérhetjük nem olyan soká, hogy a zsidók mind Sima-pártiak lesznek. — Szedő.)

Vadnai főispán maga is haza hozta a flastromait, hogy csongrádmegeyi utolsó választási aktusát „megtámogassa“ s a választásnál elérhető bábérokkal egy jobb jövő reményében szél alá álljon.

A választás azonban úgy ütött ki, a mint azt a Sima-párt előre látta, mert az I. és II. kerületre nézve előre tisztában volt azzal, hogy e két kerületben, hol a hivatalnokok, iparosok és a zsidóság adja ki a választók többségét: nem számíthat győzelemre.

A választás eredménye különben a következő:

Megválasztottak: az első kerületben: Dr. Tasnády Antal, Balázsovits Norbert, Keresztes Nagy Imre, Sebesi József és Vecseri János (nagybajuszú) rendes- Csurai Mihály és Soós Lajos póttagok.

A II. kerületben Tarnóczy Mihály, id. Rűz M. Ferencz, Szathmáry Lajos, Vajda János, Csósz Benjámin rendes-, és Murvai Gábor és Zsoldos Ferencz póttagok.

A III. kerületben: Sima Ferencz, Soós Sándor, Polgár Sándor, Rűz M. Sándor, Gyulai Bálint rendes- és Kalmár István, Páhi János és Fűsti István póttagokul.

A IV. kerületben: Körtvélyesi Sándor, Kálmán István, Berényi László Teési Fekete János, Fűsti M. Lajos rendes- és Szóke Sándor, K. Nagy Bálint és Bihari János póttagokul.

Az V. kerületben: Berényi János, Be-

rényi Gergely, Varga Ferenc, Juhász Mihály, Doszlop N. Imre rendes- és Dóczi Sándor, Molnár Sándor és Puskás Varga Sándor póttagok.

A VI. kerületben dr. Cicatricis Lajos, dr. Hoffer Ármán, ifj. R. Molnár Ferenc, Beéh Márton, Halász Sz. Lajos, rendes-, Csizsár György és Lévai Lajos póttagok.

A VII. kerületben Bálint József, Varga József, Kátai Pál János, Bálint Imre, Fekete János rendes-, ifj. Fekete János és Kátai Pál Mihály póttagok.

A VIII. kerületben: Bartucz János, Kadánecz István, Soós Péter, ifj. Panyik Tóth János, ifj. Kovács Pál rendes-, Kecse N. Sándor, ifj. Kálmán Ferenc és Csák János póttagok.

A IX. kerületben: Lantos Mihály, Cs. Kovács József, Kátai Tóth István, ifj. Patlak János, Demeter Pál rendes-, Papp Lajos és Varga Lajos póttagok.

A X. kerületben Czuczai Imre, Janó Gábor, Héjja János, M. Farkas Ignác rendes-, Valkai Mihály, Szénási István és M. Farkas József póttagok.

Tehát választott 50 rendes és 25 póttag. Ha tekintetbe vesszük, hogy ennyi pákulic mint most, soha sem lépett ki s viszont ha hozzá vesszük, hogy az 50 rendes tagból 41 a mi pártunkból került ki, akkor bizvást ráfoghatjuk, hogy a függetlenségi és 48-as párt az elérhető legnagyobb diadalt aratta a mostani városi képviselőválasztáson.

Sokaknak visszatetsző volt ugyan, hogy a X-ik kerületben nem a párt által kiadott hivatalos lista jelöltjei kerültek ki győzelemmel; azonban ez a választás eredményére semmi befolyással nincs; miután az ott beválasztott képviselők ép oly hűvei a függetlenségi és 48-as pártnak, mint azok, akik a párt értekezletén jelölve lettek.

Éhezők.

A Budapesti Hírlap írja a következőket: A gazdag Csongrád, a legmagyarabb vármegye nem lehet ok nélkül a szociálistáknak zavaros színtere; mert csak nagy társadalmi bajok születnek nagyfokú elégtelenséget.

A kenyeret termi a föld, megkeresi a munka.

A „SZENTESI LAP” TÁRCSÁJA.

A vendég.

Regény: **Sima Ferenczről.**
Stáray Pista és Vértessy comtes.
(Folytatás.)

Stáray Pista három napig mulatott a beregnádasi kastélyban. — Mikor a Vértessy comtes művészi talentuma már ki lett merítve, akkor előáll Pista gróf és azt mondja a hercegnőnek: — Arra senki se kíváncsi, hogy én miben vagyok művész?

— Azt tudom, hogy szépen tánczol.

— Kedves grófnő: egy jó magyar csárdást kopogtasson le. A hercegnővel akarok táncolni.

— Nem bánom, szívesen táncolok veled; de a frissét Katinkának hagyom. Már mondtam magának, hogy a csárdást nem jól tánczolom.

Stáray Pista átkarolta a szép asszony karcsú derekát és a terem közepére lépett.

Sámorfy gróf odahajolt a zongorára, mely mellett a comtes helyet foglalt.

A gróf mámortól részegen nézett a szeplős grófnőre. Szemei lángoltak s egy férfi lángoló szenvedélyétől ittasan nézett a zongora-művész nőre, kinek hosszú új villámgyorsan futottak végig a zongora billentyűin.

Hol a köznépek földje mincs és rendes munkát nem kap, bekövetkezik a szegénység, a mely tavasz felé inséggé fokozódik. Napoleon szerint a legnagyobb zsarnok a gyomor; de századunk vége ellenkezőleg azt bizonyítja, hogy a gyomor a legnagyobb forradalmár.

Csongrád-Mindszentről kapjuk a következő levelet:

„Azt a nyomort, a mely most van a mi falunkban, azt elmondani nem lehet. Van ház, a hol négy-öt gyermek kellő táplálék híján beteg fekszik s ritka az a ház, a hol nincs beteg. A nép munkát keresve, támogatásra kéri a hatóságot, a mely tanácsistalannul áll, csendőrszaporítással (állítólag katonát is hoznak) akarja az éhezést visszaszorítani. Hogy ez ideig-óráig megy, az lehet, de hogy az éhséget, a nők és gyermekek rimázkodását ezzel csillapítani nem lehet, az bizonyos.

A község a minap ezer forintot osztott szét, de hogy öt-hatszáz családnak mi jutott ebből, az könnyen elképzelhető. A nép nem is kér egyebet, mint munkát. Tudom jól, hogy azt fogják híresztelni, hogy szociálisták; kérem ne higgyék el. Ez egy éhes tömeg, a mely munkát keres és elkeseledésében bizony nem lehet tudni mire képes.

Közöljük e levelet a földművelési és pénzügyi miniszterekkel, hogy legyenek szivesek a népről gondoskodni. Mert pénz és munkát kell, hogy adjanak. De a belügyminiszterium a vármegyei gondviselés s tőle függ, hogy igaz és alapos értesítést szerezzen a polgárok állapotáról, ne csak Vadnaytól és Simától, mert a főispán mindig az ellenkezőjét látja annak, a mit a képviselő, ez pedig mindig ellenkezik amazzal.

Hanem a belügyminiszter rendelkezése alatt áll a közegészségügy s ha igaz, hogy az éhségtől beteg fekszenek a gyermekek házról-házra, erről a hatósági orvostól követelhet jelentést a miniszterium. Arról pedig, hogy kenyeret keljen kiosztani a nép közt, vagy népkonyhát állítani az inségeseknek, a mindszei elöljáróság tegyen jelentést; ha idáig még nem tette, kötelességét mulasztotta.

E helyett zsandárokat kérnek, szuronyral és golyóval fűntartani a rendet. Ez nem igazság, jog- és törvény, ez nem jóakarát, nem szabadságvágy, ez nem az új rend, hanem a régi rendszer.

* * *

Sima képviselő e hírlapi közlemény olvasása után nyomban elhatározta, hogy a hihetetlennek látszó hír bizonyosságáról meggyőződést fog szerezni magának. S e célból ma reggel el is utazott Mindszentre, hogy a helyszínen esetleg a hatóság által rögtön teendő intézkedéseket figyelemmel kísérelje. A szerződés tapasztalatokról a szükséghez képest azonnal informálni fogja a belügyi és esetleg, miután agrár-szociális kérdésről is lehet szó, a földművelésügyi minisztert is.

A comtes nem figyelte a grófra, amint ujjait végig futtatta a zongora billentyűin, tekintete a terem közepén álló, tánczra induló páron akadt meg. — Egy szót, grófnő.

A grófnő egy Salamon-féle magyar szót kezdett.

Stáray Pista az első ütemre eleresztette tánczosa derekát. Kezét két csipőjére tette és egy igazi táncművész klasszikus mozdulataival csinálta a szülő figuráit. Majd zsebkendőjét kivette, meglobogtatta a levegőben, egy térdhajlás, odaugrott a hercegnőhöz és elkapta a derekát. — Két-három fordulót tett vele, bájos szelidséggel, s azután újból eleresztette s a maga csipője orrát csiptetve, fordult villámgyorsan.

A comtes nézte ezt a tánczot, melyben a hercegnő nem volt méltó párja a grófnak; mert nem tudta járni, csak nézte. Valóban, a hercegnő ott állt és bámulta Stáray Pistát, ki igazi művész volt a tánczban és a szó legszorosabb értelmében elbűvölte szemlélőit.

Szép, sugár alak, gazdag, fekete fűrtökkel, szerelmet lehelő lángoló kék szemekkel. Hajlik, mint a nád, perdül, mint az orsó. Most dobant egyet. Két térdre ereszkedik egy pillanat alatt s azután kinyúl teste hosszában, zsebkendője hol a feje fölött, hol a lábánál lóg. S aztán egyszerre két csipőjén a keze.

Most újból elkapja a hercegnő derekát és két szökéssel végig száll a termen.

Magyar iskolai rendszer.

I.

A nemzeti nevelésről beszélnek tanítóink és államférfiaink minden alkalommal, valahányszor közoktatásról, népnevelésről van szó. Ez igen szépen jellemzi buzgóságukat: csak hogy egyetlen lépést nem halad a népnevelésügy magyar nemzeti irányban.

Tájékozatlan a közvélemény, a tanügy — hogy mi lenne valójában a magyar nemzeti népnevelés?

És kutatnak német elméletek, idegen példák után: holott Holló Mátyás királyunk évszázadokkal ezelőtt már egész rendszerét adta a magyar katonai nevelésnek, és a magyar nemzeti nevelésnek. Iskolát alapított nevelésrendszerével, mikor megmutatta; hogy lehet harcosokat hadseréggel nevelni és erre a mintára óhajította átalakítani az iskolákat is, hogy az állam lakosait nemzetileg nevelje.

Ezt az elejtett fonalat kell nekünk felvennünk; és megvalósítanunk az általa tervezett magyar iskolát, a magyar iskolai rendszert — a magyar nemzeti nevelés rendszerét.

De hát hogyan lehetne az ifjúságot erkölcsi tökéletesedésre nevelni az iskolában?

Elméletileg és gyakorlatilag. Különös suly a gyakorlati irányra helyezendő: hogy önképzésre, aktivitásra építsék a nevelést — az eddigi gépies, passzivitás helyett, sőt a gyermekek maguk is tudják, éreznek az azt, miszerint itt ő nekik is együtt kell működni a tanítóval. Világosan látszik, hogy itt nem lehet idegen akarttal, gépies módon erkölcsi kiképzésre szert tenni; csak a saját akaratuk által. Lássák, hogy az erkölcsöket nem elég megtanulniok szajkó módra nevelni, üres szívek azokkal kufarkodni lehetetlenség ezután: hanem saját erényükkel kell törekedni a gonosz indulatok legyőzésére, szívök nemesítésére.

A vallásnevelés oktatás merevségét, kánonszerűségét is kifogás egészíteni a humanizmus abszolút törvényeinek tanítása bizonyos aktivitással. Nem fogják a vallásnevelésüket annyira félreérteni: mikor azt hiszik némelyek hogy könyörgésekkel le számíthatják bestialis tények kárát az örök Igazsággal. Ez a byzanci elfogás aztán a közéletben is azt eredményezte: hogy nem kell valamit kiérdemelni, hanem kikönyörögni, s ha hibáztunk, nem kell annak sulyát elszenvednünk és megbűnhödnünk — hanem másképp szabadulhatunk, bizonyos dolgok árán megválthatja magát ki-ki.

Hivatkozunk aztán a közéletben is az elvárásra, az irtalmasságra, az egységre akik értik a könyörgés művészetét: s így fejlődött ki a jogvédelemmel a római klientela és az ezer paragrafus formái közt való bujkálás rendszere, ezután:

A zongora egy pillanat alatt elhallgat.

A grófnő szeme odatapad a tánczművészre. — Felséges táncz. Ez a művészet s nem az én rongy képen.

Stáray Pista megáll, oda néz a grófnőre, azután egy szökéssel ott terem mellette, felkapja a székéről s mint egy örült, forogni kezd vele.

A hercegnő egy pillanat alatt a zongora mellett terem s folytatja a nótát, melyet a comtes megkezdett.

— Bravó grófnő! kiált Sámorfy. Ezek aztán értik a dolgot.

S valóban értették is a tánczot. A Vértessy comtes nem volt gyöngébb a tánczban, mint Stáray Pista és szenvedélyes tánczó volt.

Sámorfy gróf egy darabig nézte barátját és a comtest s azután oda ugrott a felesége mellé.

— Ejh, talán mi is tudunk valamit, s azután zongora nélkül járta mind a két pár, mindaddig, míg a hercegnő lebegve el nem kiáltotta magát:

— Elég volt!

A tánczosok megálltak.

A Vértessy comtes kijelentette, hogy életében olyan jó tánczóssal nem tánczolt, mint Stáray Pista.

— S én soha nem láttam olyan tánczost, mint maga grófnő.

— Lakodalmatokon szeretnék tánczolni, kiáltott a hercegnő.

(Folyt. köv.)

amely a magyar nép becsületesebb lelke előtt nem volt soha rokonszenves. Ez a rendszer amely az informatívot, a törvények igazságos szigorának enyhítését gyakorolja, a törvényiszteletet nem éppen a legszebb példákkal bizonyítván, a mint ez Byzanczban nem is volt másképp remelhető — főleg akkor a romlott görög-római erkölcsök sötét századaiban.

Ma azonban a modern ifjú nemzeteknél a jogvédelem és az ítélkezés pártatlansága is nemesebb eszméket követ. Az egész világon kezdik kirtani a nemes holt formákat, a bürokratizmust, az üzletszerű gyakorlatot — a nemesebb morál kultusza és a humanizmust. Még a legsúlyosabb büntető ítéleteket is az a főszerűségi cél vezérli, az újabb idő jogászainál — hogy javítsák a megítélvedett embert, hogy az igaz utra vezessék, oda igazítsák. A római jog csak büntetni tudott: de nem bírt javítani, igazítani, az embereket csak dolgoknak tekintette.

Kívánatos lenne tehát, ha az iskolai nevelés is főszelméne végre — ha észrevenné, hogy bizony szép idő járt el azóta; s talán az iskolai más erkölcsöket csépegetne a magyar ifjúság szívébe, mint a latin remekírók, főleg Ciceró és Horatius, akik igen jeles üzletemberek valának különben.

A történetírást is más szellemben kellene elődni, s oly tankönyveket adni az ifjúság kezébe, amelyekben nem a bestialis bűntényeket, de a humanizmus legszebb alkotásait lássa a tanuló. Mai történetirodalmunk a bestializmus bűnkrónikája. Homér elfeledte megdicserni azt a ki megtanította az embereket kenyert sütni, tüzet csinálni; de isteni gloriával övezi azoknak a neveit, akik mint bestiak gyilkolják egymást egy csapodár asszony miatt.

Nem alacsony álláspontja ez a mai görög-germán iskola-rendszernek? A magyar iskola-rendszer teljesen az ellenkező állápontra helyezkedik — hogy az exakt tudományok fölébe helyezze az erkölcsi kiképzést — mint azt a nagy király tervezte. Így sokkal kevesebb fáradsággal kétszerannyi eredményt fogunk elérni az exakt tudományok haladásában is. Először álljunk talpra — előbb erkölcsi lényekké képezzük ki a tanuló ifjúságot — aztán emelt fővel gyorsan fog haladni, lépni, sőt rohanni fog. Holott ma mindjárt felfordítjuk a gyermeket az iskolában, feje tetejére állítjuk őt, hogy lába a levegőben áll, feje pedig szédül a földön — és akkor mondjuk, hogy: no, most haladj!

Igy évről évre jobban elszokik az igazságtól, a természetből és élecsenészléleke, teste.

Tehát az elméleti nevelés állítsuk vissza a természeti követelményeket, értelmét nem csak a tudományokra, hanem főleg az erkölcsi igazságokra, a lélek sajátságainak ismeretére is tanítsuk; s mindenekelőtt értelmét tisztítsuk, műveljük, mielőtt az exakt mesterségre tanítsuk.

Gyakorlatilag pedig úgy lehetne megvalósítani az erkölcsi kiképzést, az értelem, a lélek művelését: hogy az elemi iskolától kezdve az egyetemi kiképzés befejeztéig, az ifjúságot az erkölcsi, a lelki sajátságokból is minősíteni kellene. A gyakorlati lelektanra, a bölcsesség alapelveire: az önismeretre kellene az ifjúságot tanítani, oly formán, hogy egymás lelki sajátságait ellenőrizték, megfigyelték, s finom erkölcsi érzékre és emberismeretre tegyenek szert. Szóval érezzék ok, hogy a számok, betűk, városok tudása nem teszi az embert emberré. Hiszen a tiszta gyermeki kedély éri azt, hogy ő benne nemesebb, főségebb, isteni sajátságok is lappangnak; csak fel kellene azokat ébreszteni, meg kellene azokat ösmerni önmagában. De az ifjú végig járja iskoláit: és érett férfikorban kell felsőhajtania, mint Descartes tévé, a kiabrandulás lelki valóságának perceiben: hogy ő benne a raffanizozott bestiát sok mindenre kiképezték: de az erkölcsi lényt, az embert, a teremtés remekét majdnem semmi igazságra, jószágra, szépre nem oktatták — hiába vágott mindig arra!

Miert volna lehetetlen az iskolai nevelésnél az erkölcsi kiképzés? Hiszen Pythagoras akadémiaja — pedig ez volt eddig a világ legkitünőbb iskolája, egyeteme — bizonyosságot tett arról, hogy ez kivihető és üdvös dolog. Am az erkölcsi érzék hiányában szűkölködő görög nép nem értette meg

ez iskola előnyeit: Pythagoras elítélte előttük egész rendszerét s csakis a legkiválóbb egyének, a legképzettebb tudósokat fogadta fel tanítványai és egyúttal barátai, családja tagjai közé.

A lovagias, a finom erkölcsi érzékű magyar nép, amelyről már bölcs Leo császár és Regino, a prűmi apátör nemesiszív, nagy jellemű és előkelő gondolkodású fajnak rajzoltak le — hiszem, hogy fogékony lesz ezen iskola iránt és minden magyar család örömmel fogja üdvözölni azt a nemzeti karakterünkhez illőbb, komolyabb irányt. Legnagyobb haszna azonban a közügynek lesz belőle; ha végre erkölcsi lényeket fog nevelni az iskola a magyar ifjúságból a hazának, erkölcsi érzék nélküli bestialis hajlamú kapaszkodók helyett, akiknek kezében ma éles gyilkok a hatalom, a törvény, a jog, az igazság fegyvere.

Dr. Hollósy István.

Helyi és vegyes hírek.

— **Beszámoló.** Sima Ferencz városunk országgyűlési képviselője folyó hó 30-án délelőtt az istenisztelet után tartja meg beszámoló beszédét. — A beszámoló napján az I-ső 48-as népkörben bankett is lesz, melyen részt vesz képviselőnk is és valószínűleg Dr. Hollósy István a Szentesi Lap egyik főmunkatársa is.

— **Bankett a 48-as körben.** A függetlenségi és 48-as kör új helyiségének felszentelése ötletéből folyó hó 30-án bankettet rendez. Az ünnepély egészen családias jellegű lesz s azon a nők is nagyon szívesen láttatnak; — a nyíval inkább is, mert vacsora után kivilágos kiviradgt (ha nem tovább) táncz is lesz. A bankettre amelyen vacsora és egy féltiter bor szolgáltat ki, 60 kr belépti-díj mellett már most is elfogad a kör pénztárnoka előjegyzéseket.

— **Országos vásár.** A helybeli országos vásárra, amely szombaton veszi kezdetét, nagyban készülődik a közönség. Több mint egy hét óta a rendőrkapitányságnál alig győzik az iratok kiállítani a járlat-leveleket. Ez a körülmény arra mutat, hogy helyből nagyon sok jószágot hajtanak fel a vásárra. — Ha szép idő lesz, akkor vidékről is nagy felhajtásra lehet számítani. Megjegyezzük, hogy jószágvásár csak az első napon lesz, de e napon a kirakodó vásár is meg van engedve.

— **Költőzködés.** Az első 48-as népkör Szent-György napkor helyiségét változtat. Eddigi helyiségében ugyanis a tagok nagy része nem igen találta fel azt a kényelmet és otthonosságot, a mely pedig egy politikai társas kör hajlékának egyik fő kelleke. Mostani helyisége a Tabak-féle tyúkpiacz-téri kávéházépületében van, melyet e célra Tabak a legnagyobb gondnal és figyelemmel rendezett be; úgy, hogy a körnek most úgy szólván az összes helybeli körök közt a legalkalmasabb és legcélszerűbb helyisége van, a mi a tagok nagy számára való tekintettel szinte természetes is.

— **Feljelentés egy biciklista ellen.** Tary István a szentesi kerékpár-egylet titkára feljelentést tett Csizmadia Imre kerékpár-gépész ellen azért, mivel ez folyó hó 17-én este 7 óra tájban a Kossuth-útcán sebes hajtással biciklizett és pedig úgy, hogy karját összefonta, a kormányrudat nem tartotta. — Egyszóval látványosság-számba menő módon kerékpározott. Ez kihágást képez és így nevezetnek megbüntetését kéri. — Kíváncsiak vagyunk, hogy jövőre is feljeleníti-e a titkár az azokat, akik hatan-heten összefogva száguldanak a Kossuth-útcán és a helyett, hogy az újdószó elől kitérnek, örületes csemetésükkel és kiabálásukkal azt megvadítják. Mi már láttunk nem egy ilyen esetet, sőt lehet, hogy a titkár is látott, de elkerülte figyelmét. Reméljük, hogy jövőre mindent meglat és bárki legyen is az az egyén, aki ilyen visszaélést elkövet, személyválogatás nélkül fel fogja jelenteni.

— **Melyik győzött?** Azt mondja a magyar példaszó, hogy egyik holló a másik szemét nem ássa ki. Most ezt a holló alaposan megcáfalta két helybeli választó, névszerint Bánfalvi Lajos és Fränkl Albert. Ez a két úr ember, akik egyszerűsind izraeliták, (már pedig a zsidókat az életben a hollóhoz hasonlítják a magyar ember) a hűfői képviselőválasztáson egy és ugyanazon listában akartak győzelmet aratni az I. kerületben az ellenzék fölött. Úgy történt a dolog, hogy a „Kossuth-párt” a választásra Fränkl Albertet jelölte s ez a mellőzés nagyon zokon esett Bánfalvinak, mert mint nyíltan hirdette: „ő jobban

megérdemelte volna.” Kapacitálta is a polgárokat, hogy vonják vissza a Fränkl jelölését és lépessenek fel őt. Majd mikor a kapacitázás sikeretlen maradt, úgy próbált segíteni a dologon, hogy új szavazó lapokat készítetett s azt a „megyepárt” neve alatt szét küldte a választókhöz. Ezen a szédulán a Fränkl neve helyett Bánfalvi szerepelt. Így indult neki a két hirtorsos a választási küzdelemnek. Mindketten kíváncsian várták az eredményt s mikor tudomást szereztek róla, hogy az ellenzék elbukott, feszült figyelemmel tekintettek az urnára, hogy melyikőjük „győzött”. De őh, mekkora volt meglepetésük, mikor a szavazó lapokat összeszámolták s kintün, hogy bizony -inter duos litigantes, tertius gaudet. Egyik se jutott be, hanem helyettük az ellenzékéből az öreg nagybajuszú Vecseri János ba' lett a képviselő. — De jobban van ez így, mert legalább a két veszekedő fel között a harmadik győzött. És ezt nem bánja sem a város közönsége és bizonyára a városi képviselőtestület sem.

— **Járványos betegségek.** A vármegye területén legutóbbi időkben előfordult járványos állapot betegségekről az alábbi statisztika számol be: Rühkór előfordult Kis-Kun-Doroszán 2 udvarban, Szegváron 2 udvarban, összesen 2 községben 4 udvarban. Sertésvész: Szegeden 6 udvarban. Szentesen most még hal' istennek nincs az állatok között semmiféle betegség.

— **Golyó a bordában.** Debreczenyi Endre kereskedő-segéd véletlenül meglötte a multkoriban Búzás Károlyt, Búzás Bertalan 14 éves fiát. A golyót nem találták meg a fiú testében s miután két hónapig hiába keresték, elszállították Budapestre, hogy majd a híres Röntgen-féle sugárak segítségével kikutatják a köbörgő golyó hol'letét. Azonban az úrdöntés masina ezúttal nem jól működhetett, mert a golyót nem találták meg benne. Debreczenyi tegnap a szegedi kir. törvényszék gondatlanságból okozott testi sértésért 20 forint pénzbüntetésre ítélt.

— **Mérgezés.** Megint van már egy rettenetes történet a mérgező nemberekről, a vásárhelyi szörnyű eset nagy büntetéseit mit sem használták. A délvidéken mindenütt, mint arcfestőszer használnak a veszedelmes mérég, a maró higany-klorid, mutatja ez az eset is, hogy ott van a cselédeleányok kezűgében. Két rosszhittű leány mérgezett meg kegyetlenül egy hetvenöt éves agg embert Kikindán, egy szegényes holmijához juthassanak az ember meg is halt, a mérgezés kiderült, egyik cselédet már elfogták, a másik szökésben van.

Bujdosó Péter, a Szredojev Szmilya-féle száraz malom 75 éves agg molnára vadházaságban áll Csányi Julcsa rosszhittű cselédeleánnyal, akit azonban két hét előtt, midőn betegen feküdt, elkergetett, mert rájött, hogy a leány ellopokja s eladja a holmiját. Folyó hó 6-án Letzky Lidi cselédeleány, aki különben szintén Csányi Julcsa fajtájú nőkhöz tartozik, a beteg Bujdosó lakására ment, s arra kérte az öreget, vegye fel lakásába, mivel ő most hajléktalan, s ő majd hála fejében apolni fogja betegségében.

Bujdosó beleegyezett s megengedte Letzky Lidinek, hogy nála lakjon; Letzky Lidi pedig avval hálalta meg a szállásadást, hogy az öreg embert megmérgezte.

— **Helyiségváltogatás.** A Szentesi Mezőgazdasági és Ipari hitelszövetkezett folyó hó 24-én elköltözik eddigi helyiségéből és a piac-tér mellett levő Szűcs Dániel-féle házba teszi át hivatalos helyiségét.

— **Talált óraláncz.** Tegnap előtt két kis fiú egy arany-óralánczot talált és bevitte azt a rendőrséghez. — Aki azt elveszítette, keresse a mondtól helyen, ott igaz jószágot átvetheti.

— **A hatóságilag engedélyezett első szentesi zalogintézetnek** lapunk mai számában közölt hirdetésére e helyen is felhívjuk az olvasók figyelmét.

Hirdetmény.

Szentes város tulajdonát képező Petőfi-szálloda úri-útczai szárnyában, az emeleten egy 3 szoba-, előszoba-, konyha- és mellékhelyiségekből álló tágas lakás, valamint a földszinten egy tágas bolthelyiség a f. évi április hó 24-től kezdve haszonbérbe kiadó; ajánlatok alólírott tanácsnokhoz teendők.

Szentes, 1899. ápr. 15-én.

Novobáczky Győző,

3-2 gazd. tanácsnok.

Egy teljesen új **Helikalországuúti kerékpár** gép jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban megtudható.

